

Kordaminekuid pingerikkaks tööperioodiks

Tallinna Polütehnilise Instituudi rektori käskkirjaga nr. 379 13. septembrist võeti vastu uus täiendus õhtusesse üldtehnilise teaduskonda. See andis enam kui viiesajale eksamitulest läbikäinule õiguse lugeda ennast tudengi seisusse arvatuks ning pani aluse huvitava ja pingerikkale perioodile nende elus. Kuna õppeprogramm on küllalt tihe ning sisseastumiseksamid kestsid kuni 10. septembrini, siis tuli õppetööd alustada otsekohe peale I kursuse komplekteerimist ning pidulik immatrikulatsioon toimub alles pärast 10-päevast õppetööd — 25. septembril kell 16.00 TPI peahoone VII auditooriumis.

Õhtuse teaduskonna I kursuse komplekteerimine toimus tänavu esmakordselt tõsise konkursi tingimustes. Vaatamata suurendatud vastuvõtuplaanile ning suurele eriaade nomenklatuurile on kõik erialad täielikult komplekteeritud. Õppetööd alustas 15. septembril 21 esimese kursuse õpperühma 17 erialal. Vastuvõetud üliõpilaste põhituumiku moodustavad staažikad töötajad, kelle erialaste teadmiste täiendamist nõuab elu ise. Paralleelselt nendega on aga vastu võetud terve rida noori, kes alles käesoleval aastal lõpetasid keskkooli ning peavad liituma täiendava üheastmelise õppimisega ning kõrge-
mas õppeasutuses. Tulemusest edukus sõltub suurel määral üliõpilaste enesedistsipliinist ja oskusest oma aega jaotada. Töö ja veelkord töö on see, mis kuue õppeaasta jooksul viib inseneri või ökonomisti diplomini. On selge, et õpingud tootmistööd katkestamata nõuavad paljustki

loobumist, kuid aja ratsionaalse kasutamise korral võib ka õhtuse teaduskonna üliõpilane endale lubada teatrikülastamist või muud meelelahutust. Nendele aga, kes loodavad kerget äraelamist, olgu öeldud, et meie teaduskonna viimaste aastate keskmine õppeedukus on 50—55%, see tähendab, et peaaegu pooled üliõpilased ei jõua diplomini.

Juba esimestest päevadest peale tuleb piistitada kindel lõppeesmärk — inseneri või ökonomisti kvalifikatsioon, mille väärtust on raske üle hinnata. Selle eesmärgi nimel tuleb alustada rünnakut, mille esimeseks eesmärgiks on talvise eksamissiooni ja sellele eelneva arvestuste perioodi edukas läbitegemine. Tuleb tähelepanu juhtida sellele, et pole efektiivsemat õppimise moodust kui aktiivne loengutest, praktikumidest ja semiaridest osavõtt. Põhjalikud teadmised omandatakse pikaaegse, visa ja järjekindla tööga. Sellepärast nõutaksegi õhtuse teaduskonna üliõpilaste regulaarset osavõttu kõigist õppetöö vormidest. Selle nõude täitmine loob eeldused arvestuste sooritamiseks, mis omakorda on eeltingimuseks palgalise lisapuhkuse saamisele ning lõpp-kokkuvõttes ka eksamissiooni kordaminekule.

Onnitlen kogu õhtuse teaduskonna kollektiivi nimel meie uusi üliõpilasi ning soovin edu eelolevaks pingerikkaks tööperioodiks!

H. ROSS
TPI õhtuse üldtehnilise teaduskonna dekaan

Prof. Hugo Raudsepp 65-aastane

17. septembril tähistati meie instituudis ühe vanema õppejõu, orgaanilise keemia kateedri juhataja, Eesti NSV Teaduste Akadeemia korrespondentliikme keemiadoktor professor Hugo Raudsepa 65. sünnipäeva.

Juubilar sündis Viljandimaal talupoja perekonnas. Lõpetanud Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna keemiaosakonna 1926. a., asus ta tööle sama ülikooli õppejõuna. Tallinna Tehnikaülikooli asutamisel 1936. a. võttis H. Raudsepp aktiivselt osa uue õppeasutuse organiseerimisest, olles tegev Marati t. asuva hoone ümberkujundamisel keemiahooneks. Alates sellest ajast töötab ta meie instituudis õppejõuna. Prof. H. Raudsepa sisukad ja süsteemikindlad loengud ning nõudlikkus eksamil on andnud spetsialistidele põhjalikud teadmised orgaanilises keemias — ühes põhilises keemikute erialadistsipliinis. Paljud praegu teadusliku tööga tegelevad keemikud on ka pärast instituudi lõpetamist tema juures teadmisi omandanud, koostades ja kaitses tema asjatundlikul juhendamisel dissertatsiooni. Prof. H. Raudsepa juhendamisel orgaaniseeriti Tallinna Polütehnilises Instituudis uute, toiduainete tehnoloogiaga seotud erialade õppetöö.

Prof. H. Raudsepa iseloomustavad suur eruditsioon ja rikkalik kogemused laboratoorses tehnikas. Koos tähelepanuväärse



uurimisega. Tema juhendamisel fenoolide koostise uurimise alal tehtud töö löi teoreetilised alused põlevkivifenoolide kasutamisele seotud uurimistöödeks. Saavutatud teaduslike tulemuste eest on prof. H. Raudsepa autasustatud Nõukogude Eesti preemiaga ja Nõukogude Liidu Rahvamaajanduse Saavutuste Näituse medalliga.

Prof. H. Raudsepa tegevus ei ole seotud mitte ainult mõne kit-

Algas taas uus õppeaasta. 15. septembril asus õppetööle kaugõppe teaduskonna suurearvuline pere, kellele lisandus sel aastal veelgi 850 üliõpilast. Tulemuse meelde, et kui 1961. aastal oli kaugüliõpilasi alla 1500, siis praegu ületab nende arv 3600. Seega on kaugõppe teaduskond instituudi suurimaks teaduskonnaks.

Tänavu toimus uute üliõpilaste vastuvõtt erakordselt tugeva konkursi tähe all. Eriti populaarsetel erialadel nagu automaatika ja telemehaanika, raadioehnika, autotransport, tahke kütuse keemiline tehnoloogia, anorgaaniliste ainete ja keemiliste väetiste tehnoloogia ning tööstuse planeerimine ületas edukalt vastuvõtueksameid sooritanute arv vastuvõtuplaanis ettenähtud kohtade arvu ligikaudu kahekordset. Üle 130 inimese peab vastuvõtteksamid uuesti sooritama järgmisel aastal. Kõige tähtsam: erinevalt eelmistest aastatest suutsime seekord kaugõppe teaduskonna komp-

Üliõpilasaastad Tallinna Polütehnilises Instituudis oli suurepärase aeg. Küllap see on nii ka praegu. Need aastad on hästi meeles ja jäävad kindlalt mälu ka tulevikus.

Meie, instituudi lõpetanud, armastame tihti öelda — küll oleks tore see aeg uuesti läbi elada. Kahtlemata on igal inseneril huvitav esitada endale küsimus: kuidas ma siis uuesti õpiksin, käitüksin, sisustaksin vaba aega? Ja kui järele mõelda, siis tuleb ausalt öelda, et teeksime palju asju hoopis teisiti ja kindlasti paremini. Tahaksin peale hakata õppimisest. Tootmistöös läheb seda, mida instituudis õpetatakse, pidevalt vaja ja ühe või teise praktilise probleemi lahendamisel (ja enamikul juhtudel tuleb küsimus kiiresti lahendada) saad enda peale pahaseks, kui mõtled, et seda läheb mul praegu hädasti vaja, seda ka instituudis meile loeti, kuid mina õppisin seda väga pinnapealselt ja nüüd ei mäleta enam midagi — ning ei aita muu — tuleb kiire lahendamise asemel hakata uuesti õppima.

Selliseid «tühemikke» avastad iseenda elus nii erialal kui ka ühiskonnateaduste valdkonnas. Tuleb välja, et praegused praktilised elukogemused sunnivad mind õppima palju süsteemikindlamalt, põhjalikumalt ja kindlasti loeksin rohkem erialast kirjandust kui seda sai tehtud ülikoolipäevil.

Sama lugu on tootmispraktikaga. Suhtuda tootmispraktikasse kergelt, pinnapealselt ja veeta praktikaaeg «jalutusministeeriumi ametnikuna» on rõdne enesepetmisega, mis hilisemas insenerielus maksab valusalt kätte. Ütelus — «teooria ilma praktikata on nagu laev ilma kompassita» on õige. Insenerina töötades tuleb tihti seda tunnetada iseenda nahal. Hinnates õigesti nii teooriat kui ka praktikat, te-

sa probleemiga. Märkimisväärne on tema osa meie vabariigi keemiatööstuse arenguga seotud probleemide lahendamisel. Ta on aktiivselt osa võtnud arvukate teaduslike ja tehniliste nõukogude ja komisjonide tööst. Prof. H. Raudsepp on eestikeelse keemilise nomenklatuuri loomise initsiaatoreid ja «Vene-estikeemia sõnastiku» koostajaid. Trüki valmis on tema kirjutatud orgaanilise keemia õpik. Palju aastaid juhib ta vabariigi keemikute organisatsioonilist tööd, olles Mendeleevi nim. Üleliidulise Keemia Seltsi Eesti osakonna juhatuses esimees.

Juubilaril ammandamatu energia, ergas reageerimine aktuaalsetele probleemidele ja suur töövoime on eeskujuks kõigile tema kaastöötajatele. Soovime talle jätkuvat nooruslikkust veel paljudeks aastateks!

KAASTÖÖTAJAD.

HEAD ÕPPEINDU!

lekteerida ühe vastuvõtuga. Seda tuleb kahtlemata lugeda oluliseks tulemuseks, sest nüüd on võimalik kõigi I kursuse üliõpilastega alustada õppetööd üheaegselt.

Kaugõppe teaduskonda kuuluvad eranditult üliõpilased, kes kõrgemat haridust omandavad töö kõrvalt. See ei ole kaugeltki kerge ülesanne. Kuigi kaugõppe teaduskonnas pole osavõtt statsionaarsest õppetööst kohustuslik, soovime kõigil üliõpilastel, kelle töö iseloom seda vähegi lubab, tingimata kasutada võimalusi loengute ja harjutustundide külastamiseks. Loengute regulaarne kuulamine aitab kergemini omandada ainet ja säästa kaugõppijate niigi väga kasinat aega, sest kogemuste kohaselt sama materjali iseseisev läbitöötamine on märksa töömahukam.

Tallinnas, Kohtla-Järvel ja Narvas elunevatele üliõpilastele

toimuvad loengud, harjutused ja laboratoorsed tunnid keskmiselt kuni neli korda nädalas. Raske on olukorras on need kaugüliõpilased, kellel ei ole võimalik osa võtta statsionaarsest õppetööst. Neid kutsume kahe korral semestris laupäevaks ja pühapäevaks Tallinna loengute kuulamiseks ning õppeainete sõlmküsimustes konsultatsiooni saamiseks. Suurem osa õppeainete mahust tuleb kaugõppijail siiski läbi töötada iseseisvalt. Juhin tähelepanu meie instituudi raamatukogu rikkalikele fondidele ja mugavatele lugemisruumidele, mis hästi sobivad pingeks valmistööks.

Soovin alanud õppeaastaks kõigile kaugüliõpilastele jõudu ja edu! Eriti head tööd ja julgust peahakkamist tahaks soovida uutele üliõpilastele, kellega kohtume eeloleval laupäeval õpimärkmi pidulikul kätteandmisel.

G. VÄLJAMÄE

Mõned soovid „vanadelt“

kib see õige erialane tunnetus, mis on omane heale insenerile. Kursuseprojektide kohta ütlesin niipalju, et ärge jätke nende tegemist semestri lõpule. Kui nii teete, olete omadega hädas — enam ei ole päeval ega ööl vahet.

Vaba aja veetmise suhtes ei julge midagi öelda, sest igaüks teist teab kindlasti paremini, kuidas seda teha.

Ühte tahaksin veel soovitada. Kuna raske inseneri elukutse nõuab head füüsilist ettevalmistust, siis see, kes ei kasuta insituudis olevaid soodsaid võimalusi sportimiseks, pahandab hiljem iseenda üle.

Loodan, et nooremad vennad ja õed andestavad «vanale» (lõpetasin aastal 1956) tema õpe-liku tooni ja jäitavad öeldust midagi meelde.

Soovin TPI üliõpilastele head edu ja kordaminekut kõiges ja tänan õppejõude, kes tegid minust inseneri.

ANDRES SAAR,
ehitusinsener

Neli aastat, mis on möödunud Tallinna Polütehnilise Instituudi lõpetamisest, ei ole ju pikk ajajärk. Kuid nii mõneleki ajale on neli tööaastat tehases õpetanud teisiti vaatama ja mõnagi küsimust teistmoodi nägema. Mida peaks sus uueks kõige usinamalt talletama, millele kõige suuremat tähelepanu pöörada?

Esiteks — teadmised. Kõik need tehnika tarkused, mida loengutel pakutakse, kaasa arvatud isegi need, mis esimesel pilgul on üsna kauged õppetundid, on vajalikud. Nad on vajalikud kas või selleks, et arendada meie loogilist oidu, liiatigi aga sellepärast, et elu ja eriti inseneritegevus on palju mitmetahulisem kui seda suudetakse üheski auditooriumis õpetada.

Teiseks — tootmise organiseerimine ja ökonomiline silmaring. Eks needki kuuluvad eelmise punkti alla, kuid väärivad eraldi esiletõstmist. Luban endale väita, et enamik tudengeid alahindavad nende küsimustega seotud distsipliine. Ka nende riidade autor patustas sellega. Juhul, kui insener pärast lõpetamist ei satu just puhtakujulisse projektasutusse või uurimislaboratooriumi, tuleb nende küsimustega kõige rohkem kokku puutuda, mõnikord isegi sagedamini kui puhttehniliste probleemidega. Nimetatud küsimused seovad teid kätest ja jalust. Eksimiseks pole siin võimalust, sest töö organiseerimisel ja ökonomikal rajaneb kogu tootmine. Arvestada tuleb sedagi, et tegelikult tootmises orienteeruda on veidi raskem kui eeskujulikult organiseeritud materjaliga õpikus.

Kolmandaks — käitumine ja suhtlemine. Kogu õppeaja kestel on tudeng ümbritsetud riik-, kursuse- ja instituudikaaslastest. Ja kõigi nende kaaslaste vahel valitseb suur demokraatia. Kui värske insener saabub aga oma esimesele töökohale, ümbritsevad teda juba esimesest hetkest töökaaslased. Ja tööl on omad seadused. Need kipuvad olema rangemad kui õppimise seadused. Tööseaduste taga on alati vastutus. Paratamatult satub noor insener kellegi alluvaks ja samuti paratamatult varem või hiljem hakkab osa töökaaslast ka temale alluma. Siin ei tohi sammugi väärtada. Neid reegleid ja õpetusi aga instituudis üheski loengusarjas otse ei jagata, kuid nende reeglite mittetundmine võib end üsna kibedasti tunda anda. Sellepärast — õppigem rõõbiti tehnikaga ka käitumist ja suhtlemist.

Automaatikainsener
VAHUR MÄGI

Langenud kangelaste mälestuseks

Eesti NSV pealinna fašistlikust okupatsioonist vabastamise 21. aastapäeval avaldasid talinlased austust meie kodumaa sõltumatusse eest langenud kangelaste mälestusele.

Langenute kalmudele ja mälestussammaste jalamitele asetati pärgi ja lilli. Maarjamäel toimunud leinamitingul esines teiste sõnavõtjate hulgas Tallinna Polütehnilise Instituudi dotsent Ulo Taigro.

Komsomolikomitee büroo

15. septembril toimus mehaanika teaduskonna komsomolorganisatsiooni büroo koosolek.

Põhiliseks päevakorrapunktiks oli tööplaani koostamine sügissemestriks. Ürituste planeerimisel ja läbiviimisel arvestatakse konkreetset osavõtjate huvisid. Selleks peavad komsorgid selgitama õpperühmades välja küsi-

mused, mis huvitavad üliõpilasi. Õpperühmade komsorgide ettepanekute põhjal täpsustatakse ürituste plaan. Rohkem tähelepanu pööratakse esimese kursuse üliõpilastele, et neid juba esimestest päevadest alates tõmmata aktiivsele osavõtule komsomoli tööst.

A. ALLAS
MM-51

Ülemaailmsel veeuurijate foorumil

Leningradis toimus XI ülemaailmne hüdraulikute kongress, millest dotsent Ain Aitsam ja mina võtsime osa nõukogude delegatsiooni liikmetena. Koos kolleeg Leopold Paaliga esitasime kongressile ettekande veekogude isepuhastusarvutuste meetodikast.

Kongressi tööst võttis osa üle 400 delegaadi 40 riigist, kusjuures kõige suuremad delegatsioonid olid saanud USA-st, Prantsusmaalt, Kanadast, Hollandist ning loomulikult Nõukogude Liidust. Kongressile saabusid paljud tuntud hüdraulikud: assotsiatsiooni president prof. Escande Prantsusmaalt, professorid Yppen, Brooks, Dally ja Einstein USA-st (prof. Einstein on kuulsas Albert Einstein poeg), professorid Ivasa ja Hom-ma Jaapanist jt. Kokku esitati läbiarutamiseks üle 160 ettekande. Kongressi töö toimus neljas sektisioonis ning neljal seminaril, kus arutati mitmesuguseid rakendushüdraulika küsimusi, nagu aereeritud veevoolud ja kavitatsioon, mittestat-sionaarne voolamine lahtistes sängides, hüdroturbiinidele mõjuvad koormused, uhteainete liikumise seaduspärasusi mererannikul ning reovete segunemine veekogudes. Meile pakkusid erilist huvi just viimase temaga seotud ettekanded, mida oli kongressile laekunud 31. Esmajoones käsitlesid nad heitevete segunemise probleeme stratifitseeritud vooludes, st. erineva tihedusega vedelike segunemist nii meres, veehoidlates kui ka jõgedes. Meie oma ettekandes andsime ülevaate Nõukogude Liidus antud valdkonnas tehtud uurimustest ning tõime ära TPI sanitaartechnika probleemlaboratooriumis teoksil olevate veekogude isepuhastalas-

te komplekssete uurimuste olemuse. Nagu näitas diskussioon ning paljud vestlused kongressi vaheaegadel, äratasid meie tööd huvi. Eriti märgiti ära just uurimuste komplekssus ning in-senerlikku suunda. Paljud probleemid, näit. reovete meresüvelasku-de osas on ühised mitme riigi teadlastele. Häid sidemeid löime prof. Brooksiga Kalifornia Teh-noloogia Instituudist, prof. Har-lemaniga Massachusettsi Insti-tuudist, prof. Rahmiga Göteborgi Tehnikaülikoolist, prof. Tisoniga Gentist, magister Majevs-kiga Poolast ja paljude teistega. And-sime neile üle oma tööde kogu-mikke ning leppisime kokku tea-dusliku kirjanduse vahetamise osas. Peab ütleva, et nõukogude erialast kirjandust tunnevad eri-ti USA teadlased väga nõrgalt. Küllap vist on üheks põhju-seks siin vähene võõrkeelte oskus. Loomulikult tegi see muret ka meile, sest kogu kongressi amet-lik töö toimus inglise ja prantsu-se keeles, kuid hätta me ei jää-nud. Sõnavõttuks lubatud 4 mi-nutit pidasime auga vastu ning kui esimestel päevadel andiski end tunda vähene keelepraktika, siis näiteks lõpukonferentsil (mis toimus Tauria palees) võisime juba oma kolleegide tõlgi osas abis-tada.

Tuleb märkida, et sõnavõttude aeg oli rangelt piiratud 3–4 minutiga ning mis huvitav, kõik oluline sai selle ajaga ära öeldud. Kas ei tuleks ka meil sellest ees-kuju võtta? Kongressi töö oli korraldatud väga hästi ning va-heldusrikkalt — ettekanded va-heldusid ekskursioonidega hüdro-tehnika instituutidesse, teatri-külastustega ning jänka ja twisti tantsimisega bankettidel. Peab imestama, millise hooga tegid se-

ka nii prof. Einstein, akadeemik Kovaljov kui ka just meie põh-janaabrite esindajad!

Võttes kokku kongressil saa-dud muljeid võisime konstateeri-da, et meie poolt TPI-s alustatud uurimistööd veekogude isepuhas-tusarvutuste osas on aktuaalsed, arenevad õiges suunas ning seni saadud tulemused pakuvad huvi paljude maade uurijatele. Eriti tugevaks peaks kontakt muutu-ma Läänemere-maade teadlaste vahel, sest nii Rootsis, Soomes, Saksa DV-s kui ka meil Nõukogu-de Baltikumis lahendatavad prob-leemid omavad palju ühist. Jutu-ajamistest selgus, et ühisest vete-reostuse probleemide arutelust on huvitatud kõik ning avaldati lootust, et see toimub juba peatselt.

Nõukogude Liidus on TPI ku-junemas üheks juhtivaks kesku-seks veekogude isepuhastusprob-leemide uurimise valdkonnas. Näib, et meil ei tule häbeneda oma töö tulemusi.

Mida me aga tõeliselt häbene-ma peame, on meie probleemlabo-ratooriumi erakordselt rasked töötingimused ja seda just ruu-mide osas. Praegu toimuvad nii vee keemiliste analüüside teosta-mine kui ka mikrobioloogia-ala-sed uurimistööd kahes pisikeses keldriruumis, kus päevavalgus üldse puudub ja õhu niiskus suu-rema osa aastast lähedane kül-lastusniiskusele. Tahaks loota, et (vaatamata keerukale «eluruumi» küsimusele terve TPI ulatuses) rektoraat siiski leiab võimaluse vajalike töötingimuste loomiseks meie keemikutele ja mikrobioloogidele. Ning seda seniks kuni valmib laboratooriumi katsebaas Ülemiste järve ääres.

H. VELNER
dotsent, sanitaartechnika TU
laboratooriumi juhendaja

Rahvamajanduse planeerimise kateeder



Pildil: õppejõud majandusteaduste kandidaat Lembit Pedak (vasakul), dotsent Bernhard Veimer ja majandusteaduste kandidaat Raul Renter peavad nõu lähemate päevade ürituste üle.

Majandusteaduskonnas alustas tegevust rahvamajanduse planeerimise kateeder.

«Selle ülesandeks jääb planeerijate ettevalmistamine rahvamajandusele», rääkis kateedri juhataja dotsent Bernhard Veimer. «Üliõpilased omandavad seda eriala juba kaugõppe teel ja õhtuse osakonnas. Uus distsipliin käsitleb rahvamajanduse arendamise aasta- ja perspektiivplaanide projektide väljatöötamise meetodikat liiduvabariikide, majanduspiirkondade, minis-

teeriumide ja keskasutuste lõikes. Meetodika hõlmab tehnilis-majanduslikke näitajate välja-töötamise korda ja põhiprintsiipe, mis kehtivad rahvamajandu-se arendamise plaaniprojektide koostamisel. Distsipliin koosneb 13 mahukast peatükist.»

«Millal võetakse sellele erialale vastu esimesed statsionaarsed üliõpilased?»

«Loodetavasti tuleval sügisel. Oppima hakkavad nad tööstuse planeerimist,» vastas dotsent B. Veimer.

Abiks parteiajaloo õppijaile!

Paljud meie instituudi esimese kursuse üliõpilased hakkavad esmakordselt õppima partei ajalugu. Sügavamalt ja konkreetsemalt kui keskkoolis õpitakse tundma V. I. Lenini üksikuid teoseid. Üliõpilaste teadmised uues õppeaines muutuvad põhjalikumaks ka seminariõppustel. Muidugi antakse ka kõigile esimese kursuse üliõpilastele võimalus näidata oma teadmisi talvisel ja kevadisel eksamises-sioonis.

Esialgu võib üliõpilastel tekki-da raskusi uue aine omandami-sel. Siin pakub neile abi NLKP ajaloo kateedri kabinet.

Partei ajaloo kabinetis osuta-takse üliõpilastele abi kirjanduse valikul, konspektide koostami-sel ja tutvustatakse üksikute meetodiliste artiklitega. Üliõpila-sed võivad kasutada kabinetis

olemasolevaid raamatuid ja näit-likke õppevahendeid. Samuti võib kabinetis saada individuaalkon-sultatsioone kateedri õppejõudu-delt.

Ühel või kahel korral kuus viiakse rühmades läbi poliitvest-lused, kus harilikult ettekandja-tena esinevad üliõpilased ise. Kust võtta materjali ettekan-deks? Kui üliõpilane õigeaegselt — kas kolm või neli päeva enne ettekande esitamist pöördub ka-binetti poole, siis pakutakse talle kaasabi materjali valikul. Kui aga üliõpilasel leidub mõni vaba-minut, võib ta astuda kabinetti ja lugeda ajalehti.

Ajaloo kabinet asub peahoo-nes II korrusel tuba 13. Ootame teid, seltsimehed üliõpilased.

Partei ajaloo kabineti töötajad

TPI kirjandusgrupi väljaandel ilmus

A. Lõhmus. Arvutuspraktikumi juhend. Tln., 1965, 60 lk., 2000 eks., 11 kop.

Pinnasemehaanika ja vundamendiehituse sõnastik. Tln., 1965, 116 lk., 600 eks., 36 kop.

Kujutatav geomeetria. Harjutus-ülesanded. Tln., 1965, 60 lk., 2500 eks., 21 kop.

Kujutatav geomeetria. Lisaharju-tusülesanded ehituslike erialade

jaoks. Tln., 1965, 20 lk., 350 eks., 7 kop.

Linguaphone Conversational Course English. Tln., 1965, 128 lk., 3800 eks., 16 kop.

Teatmik üliõpilasele 1965. Tln., 1965, 96 lk., 1500 eks., 13 kop.

Справочник для студента 1965. Tln., 1965, 104 lk., 600 eks., 14 kop.

Доклады по использованию и охране водных ресурсов Эстон-

ской CCP. Tln. 1965, 124 lk. 1000 eks., 46 kop.

U. Mereste. Üliõpilastööde koos-tamise meetodikast. Tln., 1965, 152 lk., 1000 eks., 24 kop.

Müük toimub igal teisipäeval ja reedel kella 10–16. Pikk jalg 14, III korrus, tuba 29. Rahulda-takse ainult kollektiivtellimusi. Üksikeksplare saab osta TPI peahoone VRK müügilauast.

25 PÄEVA JÄGALAS

V. DORVING
MM-51

(Järg)

«Kasvataja, «pootsman» löi mind rihmaga,» — ligines nuttes pisike poiss.

«Pootsman» aga kiikus rahuli-kult rööngastel. Võtsin tal kraest kinni, tõin poisi juurde, andsin rihma poisi kätte:

«Löö nii, nagu tema sind!»

Lööb. «Pootsman» ainult nõk-satas pisut.

«Löö veel kord!»

Ja jälle ainult nõksatus.

Kui ma veel kord käskisin lüüa, hakkas poiss nutma. «Ta löi mind vähem, mina ka teda roh-kem ei löö!»

Lasksin neil minna. Läksid koos nagu vanad sõbrad. Hiljem tuli «pootsman» tagasi: «Ega mul valus ei olnudki. Mina lõin teda pandlaga, tema aga lihtsalt rih-maga. See pole valus.»

*

Raskemaid küsimusi oli kõõgi-toimkond. Laagris oli viis rühma, igas rühmas kaksikümmend inimest ning iga nelja päeva järel tuli kõõgitoimkond.

Kui tavaliselt tuleks selle töö-ga toime viis inimest, sai siin kaksikümmend sellega vaevalt hakkama. Vaevast söödu, kui kogu toimkond kadunud. Mõne saad kätte majast, teise kusagilt nurga tagant, mõne spordivälja-kult, mõnda aga ei leiagi.

Esimestel päevadel tuli olla ka-hekesi kõõgitoimkonna juures, sest vaevast said ühe kätte, kui teine juba kadunud. Paljudel pol-nud tööst aimugi. Tuli õpetada ja isegi näidata. Eriti vanema rüh-

maga olid kõige suuremad pa-handused.

Nende rühmas oli «Limonaadi Joe». Nii kutsuti poissi, kes kan-dis kauboi riietust, suurte neeti-dega «texaseid», kirju särk eest lahti, lai vöö ümber ning külge-delt üleskeeratud kaabu peas. Teda ei saadud kuidagi tööle panna. Kui ta ei tulistanud teisi ragulkaga, siis mängis ta kitarril ja laulis. Laulis aga tõesti hästi. Tänu tema muusikaalsusele lahe-nes kõõgitoimkonna küsimus va-nemas rühmas.

Kord, kui vanem rühm pidi jälle kõõgitoimkonnas olema, pol-nud seal kedagi. Peaegu kogu rühm istus ruumis ning kuulas «Joe» laulu. Tõime nad kuidagi kõõgi juurde. «Joe» tuli kitarriga, istus välikõõgi katla peale ja hakkas laulma. Hiljem nägime kõõgis sellist pilti — «Joe» laulis, teised aga pesid twisti tantsides nõusid, kandsid vett. Meil ei tul-nud muud teha, kui näidata kät-te järgmine töö.

*

Kui esimene rivistus lõunasöö-giks läks ladusalt, siis sedavõrd hullemad olid järgnevad.

«Laager rivistuda õhtuseks li-pulangetuseks!» teatatakse valju-hääldajast.

Peale kümneminutist otsimist leidsime lõpuks enamiku poisse, ent rivisse neid nii lihtsalt ei saa. Neil on omavahelisi toimetusi lii-ga palju. Suutsid ees, käed pük-sitaskus. Siin tuli juba kurjemaid sõnu tarvitada.

Kord tahtsid poisid minna

ööseks metsa — lõkke äärde. Rühmavanem rivistas nad üles ja kogu rühm astus marsisammul laagriülesse juurde luba taotle-ma. Distsipliin eeskujulik!

Metsas ei mingit pahandust! Iga mees tegi kõvasti tööd. Kuivi puid kanti kohale nii palju, et oleks jätkunud kaheks päevaks. Ka onnid tehti okstest missugu-sed!

Et Kehra jõe vesi on kõlbmatu isegi ujumiseks, toodi laagrist ka vesi kaasa. Kokad andsid toidu-moona, isegi värsket turska kaasa. Poisid keetsid lõkkel «uh-haad».

«Küll aga on maitsev. Ma ei us-kunudki, et nii hea uhhaa teen.» Eks omavalmistatud toit ole alati maitsev. Eriti aga lõkkeltele.

Poisid mängisid indiaanlasi, laulsid kõik laulud, mis meelde tulid. «See õhtu ja öö jääb kauaks meelde,» oli üldine arvamus. Kõik olid väga rahul. Metsast tuldi rivis järgmise päeva lõuna ajal lauluga.

*

Eriti meeldis poistele laskmine. Kui esimeste laskude ajal ainult mõned üksikud tabasid märklaua äärt, siis hiljem oli isegi küm-neid. Ka spordivõistlustest võeti agaralt osa. Kõige populaarsem oli jalgpall. Kõige aktiivsemad olid just väikesed.

«Kasvataja, lubage meile jalg-palli!» — see küsimus muutus hiljem juba igapäevaseks.

Need poisikesed tegid vanema rühma poistele palju meelehärmi. Küll nad pugesis jalgade vahelt läbi, sagisid kogu aeg suurematel ees ja võitsid ka võistlused. Pall oli alati väikeste käes.

Kuigi meie laagrit nimetati «Töö- ja spordilaagriks», tegid nad tööd väga vähe. Kõõgitoim-konnad olid kõige suurem töö.

Paar korda käidi kolhoosis. Seal meeldis poistele väga.

Kuigi peeti peedisõda ja söödi kaalikaid, tehti brigadiiri poolt antud tööd ära. Kahjuks nendele jõukohane töö lõppes peagi ja seega ka kogu töö.

Põhiliseks tegevuseks jäid sport ja matkad. Eriti meeldis neile matk Kalevi-Liival. Tee ääres algas kolhoosi hernepeeld, ja meie, kasvatajad, jäime üksinda maan-teele. Mõöda põldu neid taga aja-da oli mõttetu.

Sõõnud kõhu herneid täis, läk-sime edasi. Tee ääres kasvas üksik pirnipuu. Peale meid tal vilju enam polnud. Tee kulges metsa vahel ja poisid korjasid palju see-ni. Et neid aga keegi ei tahtnud kanda, peideti tee äärde metsa — tagasi tulles võtame kaasa! Ta-gasi tulime aga autodega ja need sõitsid teist teed mööda.

Kalevi-Liival jutustasid endi-sed koonduslaagri vangid fašisti-de mõrvadest, näitasid poistele laagri asukohta.

*

Kuigi paljudele meeldis «Töö- ja spordilaager», leidis ka neid, kes ei suutnud režiimiga harju-da ja nad põgenesid.

Mõned tulid tagasi. Ka «must» kadus laagrist, sest teda ootas teenitud «keretäis» vanema rüh-ma poistelt.

Viibis paar päeva ära ning tu-li. Ta püüdis kogu aeg saavutada endale päti kuulsust. Poiste seas olid au sees koloonias käinud sel-lid. Ent «mustal» ei tulnud sest kuulsusest midagi välja. Teised lihtsalt naersid ta välja. Kahjuks ta siiski ei saanud sellest jagu, ning tihti tuli arutada tema küsimust laagrinõukogus. Kord, peale järjekordset korrarikkumist otsustati ta laagrist välja heita. Umbes paar tundi oli ta

kadunud, siis aga tuli meie juur-de ja palus end laagrisse jätta.

«Kodus mul praegu kedagi ei ole ning varastada ma ka ei ta-ha.»

Jätsime. Ent ta jäi siiski kõige halvemaks poisiks laagris.

Need aga, kes olid koloonias käinud, olid «suured kalad».

Oli üks — «kamarr». «Mulle on ükskõik, nuga või taburett, ma olen sellega harjunud,» lausus ta.

Teised poisid pesid tema sokke, seadsid tema voodit. Seda saime hiljem teada. — Siiski ta polnud veel väga «raske». Kui temaga vestlesime, saime paljugi teada tema eluloost. «Isa jõi alati, ning peksis ema ja mind. Peksis seni, kui ma talle andsin taburetti. Hiljem enam ei lõõnud.»

Lahkumisel aga küsis, kas tule-val aastal veel organiseeritakse sellist laagrit. «Ma tulen kindlasti,» avaldas ta oma mõtteid.

Paljud olid enne laagri sulge-mist lahkunud, need aga, kes jäid, jäid lõpuni. Isegi need, kellele al-gul ei meeldinud endid pesta, hil-jem läksid juba ise sauna.

Viimasel päeval said paljud linnakomitee aukirja hea käitu-maise ja aktiivse osavõtu eest laagri üritustest, paljud aga dip-lomeid ja mälestusesemeid spor-divõistlustel saavutatud esikohta-de eest. Küll särasid nende näod — enamik sai ju neid esimest korda elus. Radistide ringi liik-med lubasid täies koosseisus jät-kata tegevust pioneeride palees.

Peaegu igatühe suust kõlas küsimus — kas järgmisel aastal tuleb ka laager? Mina tulen kindlasti.

Selle kuu ajaga me ei saanud neid loomulikult päris ümber kasvatada. Ent põhiliselt — ära-tada neis huvi mingi kasuliku tegevuse vastu, me vististi siiski saavutasime.

Jägalas — august 1965.

FAKULTATIIVNE ÕPPEKURSUS

„Arvutusmasinad ja -meetodid“

Juba praegu on juhtimistöö mehhaniseerimine ja automatiseerimine saavutanud suure ulatuse. Lähemas tulevikus suureneb tunduvalt nii arvutuskeskustes kui ka ettevõtete individuaalses kasutuses olevate juhtimistöö tehniliste vahendite arv.

Seetõttu peab iga kõrgema haridusega spetsialist tundma juhtimistöö kasutatavate tehniliste vahendite võimalusi ja kasutusalasid.

Et anda TPI lõpetajatele mõningaid teadmisi sel alal, organiseeritakse alates käesolevast õppeaastast fakultatiivne õppekursus „Arvutusmasinad ja -meetodid“, mida viivad läbi arvutustehnika ning statistika ja raamatupidamise kateedrid. Osa võtma kutsutakse kõikide erialade vanemate kursuste üliõpilasi, samuti ka asjast huvitatud abiõppepersonali.

Kursus (üldmahuga 175 tundi) koosneb kahest osast, mis on jaotatud kahe semestri vahel.

Sügissemestril loetakse esimest osa — «Elektrimasinad ja nende kasutamine». See tutvustab põhilisi praegu kasutusel olevaid elektrilisi arvutusmasinaid ja nende kasutusalasid. Programm haarab liitmismasinad, pool- ja täisautomaatsed korvutusmasinad

ning faktuur- ja raamatupidamismasinad. Praktilistes tundides, mis toimuvad statistika ja raamatupidamise kateedri klahvarvutusmasinate laboratooriumis, omandatakse masinatel töötamise oskus. Kursus lõpeb eksamiga.

Teine osa — «Elektronarvutid, programmeerimine ja matemaatiline planeerimine», mida loetakse kevad-semestril, tutvustab kuulajatele kõigepealt elektronarvutite ehitust ja seda peamiselt pooljuhtidel töötava «Minski» tüüpi arvuti baasil, milliseid masinaid leidub Tallinnas lähemal ajal õige mitu (sealhulgas ka TPI-s). Põhjalikumalt õpetatakse kuulajatele programmeerimist, s.o. lahendatava ülesande «tõlkimist» masina keelde ja matemaatilist planeerimist. Viimatimainitu on matemaatika haru, mis võimaldab ilma masina abita leida suure arvu muutujatega majanduslike ülesannete optimaalseid lahendusvariante.

Õppekursus algab oktoobrikuus. Kõigil kursusest osa võtta soovijail palutakse registreeruda statistika ja raamatupidamise kateedris (Rahvakohtu 3, telef. 407-88), sm. Suislepa juures hiljemalt 1. oktoobriks. Õppetöö algusest teatatakse täiendavalt.

M. RUUTELMAA
K. ALLIK

Ühest väärt raamatust

Rotaprint andis välja U. Mereste raamatu «Üliõpilastööde koostamise meetodikast». See on mõeldud, nagu eessõnast nähtub, «Majandusteaduskonna üliõpilastele juhendamiseks eeskätt kursuse-, eriseminari- ja diplomitööde, kui ka mitmesuguste muude lühemate või pikemate teaduslike kirjutiste koostamisel (referaadid, üliõpilaste teadusliku ühingu ringides tehtavad tööd, auhinnatööd jne.)». Kuna kaanel puudub märkus teaduskonna kohta (on vaid tagasihoidlik embleem, mida igaüks ei märkagi), ostavad seda raamatut loodetavasti ka teiste teaduskondade üliõpilased. Seda on igapäev õige teha, kuna valdav osa raamatu materjalist pakub huvi kõigile erialadele, ka tehnilistele. Raamatu läbilugemine peaks olema kasulik ka kõigile noortele õppejõududele ja aspirantidele, kellel seisab ees väga palju teaduslikku kirjatööd.

Kasvav tähelepanu igasuguse töö ning tegevuse meetodilisele küljele on kaasajale üpris iseloomulik. Lähimõeldud ning viimistletud töömetoodika on teinekord kaalukam suuremahulisest, kuid kaootiliselt organiseeritud teadmistepagasi või tohutust töövõimest, mida rakendatakse läbimõeldumalt ning stiiliselt. Mida varem tulevane teaduslik-tehniline töötaja neile küsimustele tähelepanu hakkab pöörama, seda parem. Vastavasisulist kirjandust on aga veel vähe ning seda tänuväärsem on U. Mereste süvenenult ning armastusega tehtud töö.

Raamatu sisust tahaksin esile tõsta kõigepealt esimestes peatükkides sisalduvaid kaalukaid ning selgelt sõnastatud mõtteid teadusliku töö meetodikast üldse ning ÜTÜ tööde spetsiifikast eriti.

Autori näpunäiteis teadusliku töö kavandamisest ning allikmaterjali kasutamisest on suhteliselt rohkem ühiskonnateadustele eripärast, ent ka siinseist mõtetest evivad paljud (näiteks kaalutlused töö ajalise planeerimi-

sest või töökava koostamisest) üldist väärtust.

Kasulikud on autori juhendid ainese kogumiseks ja süstematiseerimiseks kartoteegisüsteemi alusel. Aja jooksul kujuneb iga teaduslikul töötajal oma individuaalsete iseärasustega süsteem, kuid hakatuseks on autori hästi motiveeritud nõuanded üldimisi kasulikud järgida.

Suurt tähelepanu on autor pööranud teadusliku töö vormistamistehnikale (töö kompositsioon, viitamine jne.) ning seda õigusega. U. Mereste rõhutab veenvalt, et töö korrektne vormistamine pole surnud formaalsus, vaid mõistetavuse ning veenvuse huvides hädavajalik tingimus.

U. Mereste on üks neid spetsialiste, kes aktiivselt võtavad osa meie teaduse- ja tehnikakeele kujundamisest (luugetem kas või tema sisukat artiklit ajakirjas «Keel ja Kirjandus»). Autori sellesuunalised huvid peegelduvad ka siinvaadeldavas raamatus, mis ise on kirjutatud esikujuandvalt heas keeles ning milles järjekindlalt kasvatatakse lugupidavat suhtumist keelesse. Autor rõhutab, et majandusteadlasele on sõna peamiseks arutluste tulemuste väljendamisvahendiks (tuleks lisada: vähemalt käesoleval ajal). Ent ega tehnikas ning täppisteadustes valemite ning skeemidega üksi kaugele ei sõida. Selle tõestamiseks pole raske leida lausa kurioosseid näiteid diplomini- ning kursusetöödest, kus mõnest lausest on mõtet võimatu välja lugeda. Peatükk keelest ning stiilist tuleks teha TPI-s kohustuslikuks lektiüüriks.

Lõppkokkuvõttes — hea ning vajalik raamat. Jääb ainult loota, et mõni kogenumaist tehnikakaala õppejõududest teeb ära samalaadse töö või siis vähemalt kohandab käesolevat raamatut tehnikateaduste eripärale. Ei see ega teine variant ei tohiks nõuda palju vaeva, sest pioneeritöö on tehtud.

U. AGUR

„Polütehniku kaastöölisele!“

«Tallinna Polütehniku» kaastöölise koosolek toimub teisipäeval, 28. septembril kell 18.45

Kohtu t. 4 auditooriumis M-IX
Palume kõiki seniseid kaastöölisi ja teisi ajakirjandus- ja fotohuvilisi üliõpilasi koosolekust osa võtta.

Toimetust

Kas teate, et...

TPI raamatukogus on praegu 530 000 köidet.

Möödunud õppeaastal laenutati kogust 305 911 teost.

Kogul on raamatute vahetus 120 Nõukogude Liidu ja 86 välismaa asutusega, nende hulgas ka Kuuba «Jose Martí» nimelise Riikliku Raamatukoguga Havanas, Brasiilia Matemaatika Instituudiga Rio de Janeiro ja Kairo Riikliku Raamatukoguga.

Kaks unustamatut päeva JUGOSLAAVLASTEGA

KÜLALISKOOR JUGOSLAAVIAST KIRJUTAS MEIE LAULUKOLLEKTIIVIDELE:

«Zagrebi Jož Vlahoviči nimeline üliõpilaskoor viibis Eesti NSV pealinnas Tallinnas ja tal oli õnn esineda seal kontsertidega. Meid vaimustas Tallinna publiku südamelik vastuvõtt.

Eriti täname Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilasi ja pealkõige meeskoori ja naiskoori, kes osutasid meile sooja külalislahkust.

Oleme veendunud, et need südamlikud ja sõbralikud sidemed, mis meie vahel tekksid, jätkuvad ja süvenevad.

Ootame uusi südamekikke kohtumisi!»



16. septembril kella nelja paigu oli oodata nende saabumist. Kui siis TPI akadeemilise meeskoori mehed veerand tundi enne tähendatud ajamomenti Mustamäe ühiselamu nr. 2 ette kogunesid, selgus, et oodatav Jož Vlahoviči nimeline Zagrebi üliõpilaskoor on juba tubades laiali. Ei jäänud muud üle, kui anda lilled ja tervitused üle «Komeedias», kus külalised hilise lõuna pidasid.

Et ka teised vastuvõtjad hilinevad olid (koor saabus hoopis kella kolme paiku), pöörduti kohe meie meeskoori meeste poole mitmete praktiliste pisipalvetega, mis tulid täita veel enne kontserti. Nii saigi neljast tervitajast selleks ja järgmiseks päevaks neli organisatorit ja juhti. Üks neist — Hasso Nurm — koguni võttis julguse hakata kontserdil teadustajaks. Üritus õnnestus tal ka täiel määral.

Esimesed vestlused värske tuttavatega pidasime Leningradist kaasa tulnud tõlgi abil. Varsti selgus aga, et paljud külalistest valdavad rahuldavalt vene, saksa või inglise keelt. Vajadus tõlgi järgi langes ära.

Muidugi huvitasid meid esimesel päeval koori ajalugu, koosseis, repertuaar jm. Saimme kõigile küsimustele ka ammendavaid vastuseid.

Koor asutati 1945. aastal vahetult pärast Jugoslaavia vabastamist okupatsioonist. Koori peetakse parimaks Horvaatias ja paremuselt teiseks kooriks kogu Jugoslaavias (esimene on Branko Kremanoviči nimeline poolprofessionaalne koor Belgradis). Oma kohta on nad korduvalt kaitsnud kooride ülemaalist võistluslaulmistel. Oma eksisteerimise aja jooksul on koor ette valmistanud umbes 2000 lauljat ja andnud 660 kontserti. Ta on osa võtnud ooperite «Aida», «Lohengrin», «Lendav hollandlane» ja teistest lavastustest ning kandnud ette rea sümfoniilisi suurteoseid koorile ning orkestrile (L. Beethoveni 9. sümfonia, G. Verdi «Reekviem», K. Orff «Carmina Burana»). Tähtsa osa repertuaaris moodustavad Jugoslaavia rahvaste laulud koori asutaja ja dirigendi helilooja Emil Cossetto seades.

Zagrebi üliõpilaskoori kontos on 16 välisreisi Tšehhoslovakkiasse, Prantsusmaale, Saksa DV-i, Itaaliasse, Belgiasse ja Austriasse. Esinetud on 31 linnas. Käesolev esmakordne reis Nõukogude Liitu on nende 17. välisreis ja Tallinn asub linnade

hulgas 33. kohal. Koor viibib Nõukogude Liidus umbes kaks nädalat, andes peale Tallinna kontserte veel Leningradis, Moskvast, Novgorodis ja Pihkvas. Reis on kooril vastukülaskäiguks Leningradi Riikliku Ülikooli akadeemilise koorikapelli kontsertturneele Jugoslaaviasse

«giidide» ja külaliste vahel. Selle tulemusena jõuti vahetada arve ja fakte Eestist ja Jugoslaaviast, Tallinnast ja Zagrebist, meie ja nende koorist.

Laululava haaras jugoslaavlaste oma mõõtmete ja arhitektuuri poolest, kuigi nad nagu hästi ei uskunud, et sellelt lavalt on esi-



Piltidel: peadirigent Harald Uibo annab külaliskoori juhile Emil Cossettole üle rahvusliku õllekapa. Ühine vestlus peolaual teeb kooride liikmed kiiresti sõpradeks.

Mati Arusoo fotod

nenud 30 000-liikmeline ühendkoor. Nemed pidasid reaalseks viit tuhandet esinejat. Et lava akustikat proovida, laulis nende koor rea laule, kusjuures dirigent ja meie kuulasime taga mäenõlvakul. Ka meie veendusime esimest korda, et lava akustika on tõesti suurepärane — külaliste eelpool kõigest kiidetud ebamaine piano tuli taha mäele ja kandis meid uuesti suure kunsti unustamatusse võlvruumi.

Zagrebi üliõpilaskoori põhikiri nõuab, et koori esinemise ajal, milline see ka ei oleks, peavad laval olema koori kõik kohalviibivad liikmed. Nii ei ole suures enamik koori liikmest vaatamata soliidsetele laulustaažidele (10 aastat ja enamgi) oma koori saanud vahetult kuulata. Muidugi on nendel olnud võimalust kuulata oma esinemist heliplaadilt, milliseid koorile on valmistatud kuue maa firmad. Et kõigile külalistele demonstreerida laululava aktiivselt omandust, võtsid meie meeskoori kuus julget liiget nõuks lasta sealt kõlada üks «vägev» eesti meeste laul. Oleme ise kindlalt veendunud, et väikesearvuliste kooride seas on see kõigi aegade kõige väikesem koor, mis kunagi meie Laululavalt on üles astunud, või mis kunagi astub. Koosseisus kolm teist tenorit (esimesi ei olnud üldse), 1 bariton ja kaks bassi, saatsime mäenõlvaku poole minema M. Härma «Meeste laulu» ja läti rahvalaulu «Puhu, tuul». Muidugi, mäed sellest laulust ei kõikunud ja koorilaulu kaitsja muusa Terpichore kättis oma võluvad kõrvad kätega, kuid külalised jäid rahule, sest isegi kuue mehe mezzopiano viimases laulus olevat rahuldavalt mäenõlvakule ära kostnud. Meie ise seda küll ei usu, kuid fakt, et aplaus algas alles siis, kui laul lõpetasid vaikelt-vaikelt lõpetas, kinnitab, et külalistel õigus võis olla. Nii kauget nad meie suude liikumist näha ei võinud.

Kui busside poole lonkisime, tekkis mul dirigent Cossettole väike vaidlus. Tema nimelt kinnitas (andku dotsent Oruvee talle andeks!), et akustika on juhus, mitte teadus. Jutustasin talle, et meie instituudi õppejõud töötasid Laululava konstruktsiooni ja akustika kallal, tehes rea mudeleid ja mõõtes hääle levi. Cossetto raputas pead ja ütles: «Fifty-fifty» — 50% teadust ja 50% õnne. Euroopa ulatuses olevat rida näiteid, kus tohutu töö pole taganud rahuldavat akustikat, samal ajal kui keskageesed kirikud ja saalid on mõnikord lausa akustika imed. Kui nii, siis on dotsent Helmut Oruvee küll Fortuna poolt kõige

(Järg 4. lk.)

ÜLIKOOLOIDEST

Bukarestis tehti algust uue polütehnilise instituudi ehitamisega. 12 teaduskonna, 50 kateedri ja rohkem kui 10 000 üliõpilasega ülikool kujuneb suu-ri- miks tehnikaalaseks õppe- asutuseks riigis.

Möödunud nädalal algasid Oulu Ülikooli Väikkyä üliõpilasküla ehitustööd. Küla võtab enda alla nelja hektari suuruse maa-ala ja esimeses järjekorras püstitatakse kolm elamut. Nendes leiavad korteri 108 üliõpilast.

Oulu ülikool asutati aastal 1959.

Võistlused tänasest ülehomseni

24.—26. septembril toimub Kaunase, Riia ja Tallinna polütehniliste instituutide õppejõudude sõpruskohtumine võrk-, korv- ja sulgpallis, lauatenнисes, tennis ja males. Võistluste pidulik avamine toimub Klooga Spordibaasis reedel, 24. septembril kell 15. Reedel võistlevad Riia—Tallinn, laupäeval Kaunas—Riia ja pühapäeval Tallinn—Kaunas.

25. ja 26. septembril kohtuvad Mustamäe staadionil Kaunase ja Tallinna polütehniliste instituutide kergejõustiklased-üliõpilased. Laupäeval on võistluste algus kell 17 ja pühapäeval kell 15.

Kaks unustamatut päeva jugoslaavlastega

(3. lk. järg)

lugupeetum mees Eestimaal ja tal tuleks alati suurel hulgal loteriipileteid kokku osta.

Ekskursioon mööda vana Tallinna läks ilma suuremate avastusteta. Jugoslaavlastel on möödunud sajandid n.ö. koduseks asjaks. Nad on käinud ringi Prantsusmaal, Saksa DV-s ja seepärast meie vanalinn neid ei üllatanud.

Mööda Toompead jalutades astusime sisse ka 13. sajandis pärinevasse Toomkirikusse, kus parajasti harjutas organist Hugo Lepnurm. Kunstnik oli kohe nõus lauljatele mõne pala mängima, et orelit ja akustikat demonstreerida. Koor vastas sellele kahe klassikalise muusika valdkonda kuuluva lauluga ja meie niigi võnkuma pandud tundenärvid tõmmati fortissimo helisema. Veel kord imetlesime koori suurepäraseid vokaalseid võimeid.

Peale lõunat ja pooleteise-tunnist puhkust vaatatsime Mereklubi saalis koos filmi Tallinna juubelilaulupeost. Tuline kahju et filmi värviline variant veel valmis ei ole. Kui kaardrisse ilmus ääreni laululava täitev ühendkoor ja selle ees voogav ja lainetav 100 000-pealine rahvahulk, käis külaliste ridadest kahin läbi. Niisugust rahvamassi nad Lauluväljakul ette ei olnud kujutanud.

Meeldivad päevad lõppesid kooride banketiga Pirita restoranis. Palju öeldi sooje sõnu mõlemalt poolt. Kutsuti külla nii koori kui üksikisikuid. Lauldi. Tantsiti jenkat ja muud. Vahe- tati aadresse. Lubati kirjutada.

Külaliskooril seisis ees suurem osa kontsertmatkast. Seepärast tuli bankett mõlemapoolsest vastupanust hoolimata lõpetada kel- la üheteistkümneks. Väsinud rändurid läksid magama.

Varahommikul sõitis koor Mustamäelt Leningradi. Kuigi kell näitas alles kaheksanda tunni esimesi minuiteid, oli Hor- vaatia sõpru saatma tulnud ligi kakskümmend TPI laulumees. Soe tunne südames sundis mehi süngi maha jätma. Ja eks loo- da saatjad, et kui nende tee kord Jugoslaaviasse peaks viima, tõe- sevad seal Seka ja Krešo, Milica ja Boris, Ljerka ja Doris veelgi varem ning aitavad jätkata nii kiirelt lõppenud kohtumispäevi.

H. SAAN



Esimene sõpruskohtumine

Käesoleva õppeaasta esimeseks sõpruskohtumiseks oli hiljuti toimu- nud võistlus Läti Põlluma- janduse Akadeemia jalgratturite- ga.

Meeste 25 km üksikstardiga sõi- du võitis küll Rein Kasela (39.27,4), kuid järgmised neli koh- ta kuulusid külalistele. Sama sõidu naistele võitis V. Grinberga (Läti PA) 40.09,5. Teise koha saa- vutas TPI naisvõistleja A. Kolga 40.09,7. Sõpruskohtumise võitis seekord Läti Põllumajanduse Akadeemia.

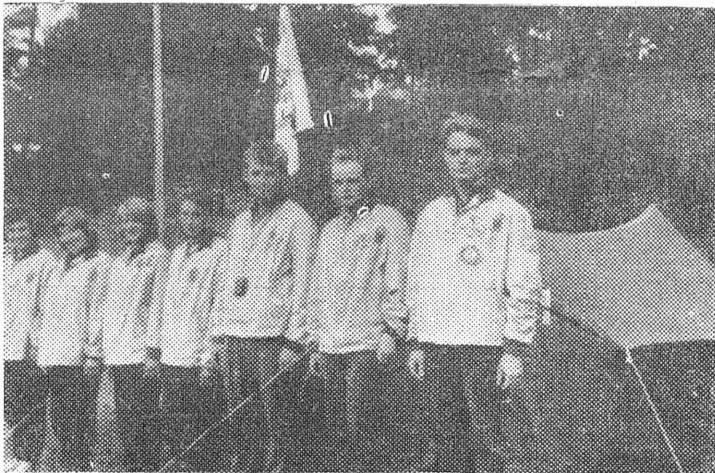
KÕIK MATKAMA!

TPI matkaseksioon on aktiiv- set tegevust imutanud alles paaril viimasel aastal. Siiski ulatu- vad meie matkajate rajad Uraa- li, Karjalasse, Kaukaasiasse, Kar- paatiasse ja mujale.

Käesoleval hooajal korra'das seksioon kokkutuleku Lohul, matkad Koivale, Saaremaa'le, Karjalasse, võttis edukalt osa

Pühapäeval, 26. septembril avaneb käesoleva suvehooaja vii- mane võimalus rahvamatka «Sü- gis 1965» näol koos vabasse loo- dusesse minna. Kasutagem juhust ja näidake, et ka matka'ate hulgas leidub sama palju halle vormimütsi kui igapäevases Tal- linna tänavapildis.

Jalgsimatkajatele on kontrolli-



TPI võistkond Balti matkajate kokkutulekul Trakais suvel 1965. Sinna kuuluvad Viu Rebane, Tiiu Arus, Reet Päeva, Kalev Pungas, Harry Lusik, Harry Kleinert ja Ants Kabral.

Tallinna matka'ate XIII kokku- tulekust, Elektridepoo III ja Bal- li matkajate IX kokkutulekust Trakais Leedus, valmistas ette 19 närgi «NSVL Turist» kandjat, neli kolmanda ja ühe teise astme raugmatkaja.

Aktiivsemate matkajatena näi- asid ennast õpperühm ET-62 ja Mati Toom, Vinni Pärn, Harry Lusik, Harry Kleinert, Tiiu Arus ja teised. Samal ajal leidub erveid õpperühmi ja kateedreid, kes pelgavad värsket õhku, päi- kest ja vett.

punktid avatud Tallinna lähemas ümbruses, stopimehi aga ootavad Valgejõgi, Nelijärve ja Paunküla järved.

Matkalehti saab spordiklubist ja Ants Kabralilt ühiselamus nr. 1 tuba 545. Samas vormistatakse kõiki matkamärke ja antakse tu- rismialast konsultatsiooni.

Näidake kord, et TPI on ka matkamises sama konkurentsi- võimeline kui teistel spordiala- delgi!

ANTS KABRAL, MS juhatuses liige



Matkajale ei ole jõgi üldse takistuseks.

Võisteldi indoneeslastega

Instituudi sulgpallurid viibisid hiljuti Moskvast NSV Liidu meist- rivõistlustel. Üldjärjestuses tuli «Kalevi» võistkond 9. kohale.

Kohapeal avanes võimalus teha tutvust Indoneesia sportlastega. Teatavasti on Indoneesia sulg- pallurid mitu korda võitnud Tho- mas Cupi võistlustel (mitteametli- kud MM-võistlused) esikoha. In- doneesia üliõpilased, kes õpivad Moskvast P. Lumumba nim. Rah- vaste Sõpruse Ülikoolis, mängi- vad oivaliselt su'gpalli. See mäng on nende kodumaal kõige popu- laarsem. Ja pole siis ka midagi imestada kui meie meesvõistlejad kaotasid kõik mängud. Ainuke- na suutis U. Nurges jõuda 14 punktini ühes setis. Eriti hilga- valt mängisid indoneeslased Su- mandri ja Subandri.

Kahjuks ei saanud meie nais- võistlejad indoneeslannadega jõu- du proovida, kuna nad pidavat haabenema! Vastu pandud nais- mängijatest said H. Pajumägi ja M. Möistlik aga kergesti jagu.

Lõpptulemuseks kujunes 4:6 P. Lumumba nim. Rahvaste Sõp- ruse Ülikooli kasuks.

Talvisel õppevaheajal tulevad indoneeslased vastukülaskäigule Tallinna.

H. MEELISMAA

Komsomoli karikavõistlused Viljandis

Igal aastal toimuvad traditsi- oonilised teate-orienteerumis- võistlused, mis on pühendatud Nõukogude rahva vabaduse eest langenute mälestusele. 19.—26. septembrini toimub Eestis orien- teerujate nädal. Selle esimeseks ürituseks oli komsomoli vaba- riiklik teateorienteerumise lõpp- võistlus Viljandis. Kalinini ra- jooni esindasid TPI, ühe tehase ja I keskkooli noortevõistkond.

Viljandi Kultuurimajas toimus noorteõhtu, kus esines Richard Sorge võitluskaaslane Ljubov Rimm. Ta rääkis Sorge ja enda luurajatööst. Pühapäeva hommi- kul siirduti rongkäigus võistlus- paika. Huntangu mäel asetati pargi fašismiohvrite mälestus- sambale ja toimus minutilise lei- naseisak hukkunute mälestuseks. Seejärel mindi järve kaldal asu- va obeliski juurde. Võistlejad, asetades pärgi ja lilli obeliski ja- lamile. Ljubov Rimm istutas sin- na Richard Sorge nimelise tam- me.

Möödus mõni minut ja esime- se vahetuse jooksjad kutsutakse stardipaika. Jagatakse välja

kaardid ja minuti pärast toimub start. Kaob natuke rohkem kui pool tundi ja juba teatatakse, et vahetuse viimase punkti on esi- mesena läbinud võistleja numb- rigi 50. See on Kalinini rajooni noortevõistkonna jooksja Uku Annus, kes õpib TPI-s. Tema on ka vahetuspunkti esimene.

Kohe on ka kohal teised võist- lejad. Iga vahetusega möödutak- se paarist võistkonnast ja TPI võistkond, koosseisus — Mart Kipper, Epp Kübar, Mati Toom, Aune Vanaveski ja Taivo Hurt — lõpetab neljandana. Nii noorte kui ka vanemas vanuseklassis tuli esikohale Tartu võistkond ja ta sai üldvõitja auhinna. Teise koha vanemas vanuseklassis saa- vutas Pärnu linn ja kolmanda TPI, Kalinini rajoon jäi üld- kokkuvõttes neljandaks. Kolm esimest võistkonda täitsid ka esimese spordijärgu nõuded orienteerumises.

Orienteerumisenädal lõpeb 26. septembril Eesti meistrivõistlus- tega maratonorienteerumises Amblas.

M. TOOM



Matkatakistusribal Trakais.

Majandusteaduskond matkateedel

Kuigi suvevaheaeg on selja ta- ga ja auditooriumides käib pin- geline õppetöö, ei ole majandus- teaduskonna rahvas unustanud matkateid. Matkasemestri lõppu ja uue õppeaasta algust otsustati tähistada ühise rännakuga.

Pühapäeval, 12. septembri hommikul kogunes Hiiumaama hulgalt noori matkarõivastu- ses, üle öia mahukad spordikotid, fotoaparaadid kaelas ja mõnel ka taskuraadio näpu otsas.

Sihtjaamaks — Väana.

Teekond möödus tujuküllaselt. Huviga kuulati üksteise matka- mälestusi. Eriti palju huvitavat oli jutustada TR-71 tudengitel — premeeriti ju neid tänavu ke- vadel kui instituudi parimat õp- perühma ekskursiooniga Karpa- tidesse. Siimu Raid, Mare Ulst, Hiie Unt ja teised pajatasid põnevaid lugusid möödunud matkasuvest.

Värske õhk ja pikk teekond tegid oma töö. Leiti kaunis met- saalune jõekäär ja kaasavõetud võileivad maitsesid ülihästi. De- kaan J. Toomaspoeg oli mat- kajaile valmistanud meeldiva üllatuse: igauhele tass maitsvat kuuma kohvi. Veel tunnike puhkust ja edasi.

Paljud olid ettenägelikult kaa- sa võtnud plastikaatkotid ja nüüd läks lahti massiliseks seen- tekorjamiseks. Et aga eksimist karta poleks — selle eest hoolit- ses üliõpilane Erik Snikker. Puhkehetkeil oli ta valmistanud puukstest viled. Mööda ei saa- nud minna ka isuäratavatest pohladeist ja mustikatest.

Peagi hakkas hämarduma. Väanast Kloogale bussiga ja sealt rongiga Tallinna.

Bilanss: matk kestis kaksteist tundi, jalgsi käidi ligi kolmküm- mend kilomeerit. Kotid täis see- ni ja ise tulvil värskust ja ener- giat algavaks pigeliseks tööna- laks.

Peatse kohtumiseni matkatee- del! Majandusteaduskonnas ei jää see viimaseks.

JAAK PALVARI, TE-51.

Väsimus ja vaevad võõraks meile jäävad, saatjaks meil on sõprus, õnn!
TIJU SARGMA
JAAG JOAB
1964. a. uudismaarühm

PALJU ÕNNE
UHISEL ELUTEEL!
TIJA LUIK
ARVO JAAGO
TM-71

Õnne, õnne, õnne!
TIJU ALTOSAAR
REIN RAAMAT

INGE URI
JÜRI RIVIK
TIJU SARGMA
JAAG JOAB
TM-91

Minge alati päikesele vastu, siis varjud jäävad selja taha!

VIVIAN PALM
AUGUST TREI
KERSTI VAUS
TARMO VIIRA

TIJU PAEORG
HEINO ALANIIT
TM-111

Peotäis tuult ja teine tormi, õnne olgu alati!
OIE ILVES
ENN UUTSALU
TE-51

Toimetaja V. KALPUS

Орган парткома, ректората, ко- митета ЛКСМЭ и профкома Та- ллинского политехнического инсти- тута «Таллинский политехник», го- рода Таллин.
Hind 2 kop.

Tellimise nr. 2556
MB 09320
Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42